

La Marina juga!

GLOSSARI DE JOCS COMPARTITS

Crèdit: Pere Torné Esquius, Balanci, 1913, Museu Nacional d'Art de Catalunya

La Marina juga!

Entenem els museus com espais on aprendre, compartir i gaudir junts. Així doncs, el MNAC també pot ser una llar, una plaça pública, oberta a infants i famílies i un espai de memòries.

El joc, tan vinculat a l'imaginari popular, ha estat representat per artistes en nombroses ocasions, és patrimoni de tothom i activa la creativitat, el record, l'evasió i el benestar.

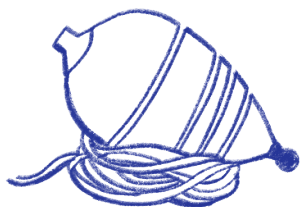
La Marina juga! és el resultat d'un seguit de trobades intergeneracionals que han tingut lloc al barri de La Marina per compartir jocs. Un grup de persones grans, veïns i veïnes del barri, i el grup de mitjans de l'espai Imagina't s'han trobat per aprendre a què es jugava abans i a què es juga avui en dia. Aquest glossari recull no solament els jocs que s'han jugat a les diverses sessions, sinó també els jocs que han sorgit en les diverses converses mantingudes amb el grup.

Aquesta publicació s'acompanya d'una capsa de jocs perquè continuemjugant als carrers de La Marina i creant vincles intergeneracionals.

Jocs que es jugaven abans

BALDUFA

Consta d'una peça tradicionalment de fusta (actualment, sovint de plàstic), que es fa girar amb una corda. Aquesta corda s'enrotlla al voltant de la baldufa, que es llança amb força des d'un dels extrems contra el terra. Aquest moviment fa que la baldufa giri sobre la punta, i que es mantingui dreta mentre gira a terra un cert temps.

Diversos indrets i places del barri.

DELI

Aquest joc és molt antic. Abans es feia amb fusta tallada, fent la forma d'una pala i un pal, que es tirava a l'aire i s'havia de picar (tipus beisbol).

"...Per a mi, el millor joc que hem tingut és... poder jugar al carrer. Toc-toc-toc: que pots sortir a jugar...? No portàvem rellotge i arribaves a casa a l'hora de dinar... i jugàvem al deli."

Diversos indrets i terrenys buits.

Consta d'una peça tradicionalment de fusta (actualment, sovint de plàstic), que es fa girar amb una corda. Aquesta corda s'enrotlla al voltant de la baldufa, que es llança amb força des d'un dels extrems contra el terra. Aquest moviment fa que la baldufa giri sobre la punta, i que es mantingui dreta mentre gira a terra un cert temps.

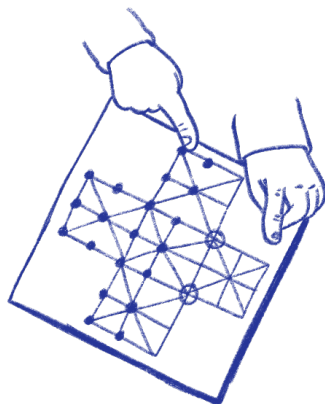
L'ARO

Diversos indrets i places del barri.

Joc d'estratègia i treball en equip on s'assumeixen els rols de guineus i gallines. Les gallines han de moure's pel tauler per recollir ous i portar-los al galliner, mentre eviten ser capturades per les guineus, que es mouen per atrapar-les. Els moviments es fan per torns i cada peça té límits de moviment. Les guineus guanyen si capturen prou gallines abans que completin els seus objectius. Per contra, les gallines guanyen si porten al galliner el nombre necessari d'ous sense perdre gaires companyes.

LES GUINEUS I LES GALLINES

A casa.

SALTAR A CORDA

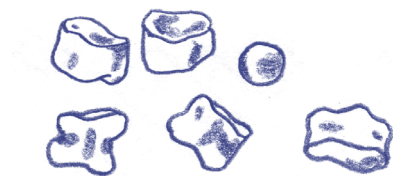

Es pot jugar saltant individualment o en grup, amb una persona a cada extrem de la corda. La resta dels participants salten cantant diverses cançons que impliquen diversos tipus de salts i moviments amb les cordes.

Diversos indrets i places del barri.

OSSETS/TABES

És un joc d'atzar. Tradicionalment, es feia amb els ossos dels xais, concretament dels genolls de l'animal. El joc es basa en el llançament dels ossets o tabes, com si es tractessin de daus, amb la particularitat que cada una de les cares de la taba té formes diferents. A cada una de les cares se la denominava per un nom, per exemple, una era el rei, que guanyava la resta.

A casa i a les places del barri.

Una persona és escollida per "parar" i es col·loca mirant cap a una paret. La resta de jugadors i jugadores formen una línia al darrere, a uns metres de distància.

UN, DOS, TRES,
PICA PARET!

La persona que para pica la paret amb les mans mentre diu: "Un, dos, tres, pica paret!". Durant aquesta frase, els altres jugadors i jugadores avancen tan de pressa com poden, però han de quedar-se quiets abans no es giri el jugador que compta de cara a la paret. Si aquesta persona es gira i veu algú que es mou, el jugador o jugadora en qüestió ha de tornar a la línia inicial.

El joc continua fins que una persona aconsegueix arribar i tocar l'esquena del que para. Si atrapa algú en moviment, aquest serà qui pararà a la nova partida.

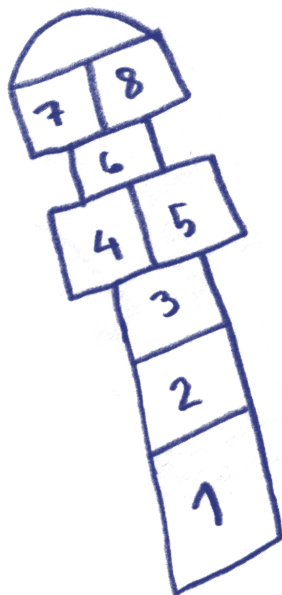

"...La xarranca... però hi havia altres jocs que també m'agradaven: un, dos, tres pica paret; fet i amagar... Tot era meravellós."

Diversos indrets i places del barri.

XARRANCA

Amb guix es dibuixen una sèrie de caselles numerades a terra per on s'ha de saltar després de tirar una pedra. Es canta una cançó mentre se salta. Hi ha dues variants: o se salta a peu coix movent la pedra, o se salta fins al lloc on la pedra ha caigut.

*"La cançó que es cantava es canviava...
Depenia de quina estava de moda."*

Diversos carrers i places del barri.

ALTRES JOCS A L'EXTERIOR

1. **Baixar pel pendent** del Gurugú de Montjuïc amb una banyera.
2. **Banyar-se** a la riera de les Lloses o anar a la platja.

*"...Hi havia un tros de Montjuïc que es deia el Gurugú
i nosaltres ens llançàvem amb una banyera..."*

Diversos indrets i places del barri.

3. Fer excursions.

4. Fer una cova amb la fusta de la foguera de Sant Joan i fer guàrdia a dins perquè no els robessin la fusta.

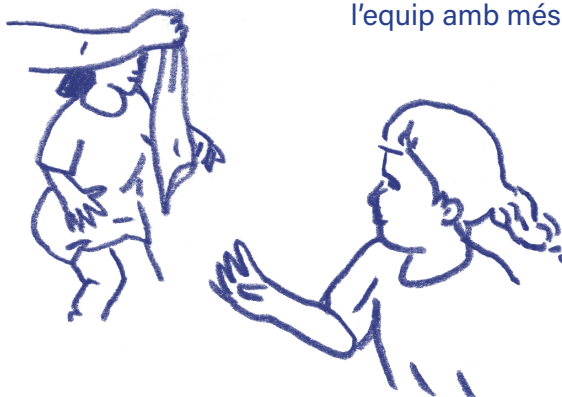

*“...Mira...
els de Les Cases Barates érem estigmatitzats...
però érem un grup molt avançat... Vam crear el primer
grup d'excursionistes del barri!”*

Jocs que es juguen ara

JOC DEL MOCADOR

El joc del mocador és una competició entre dos equips que intenten aconseguir un mocador situat al centre d'un espai dividit en dues meitats. Cada jugador o jugadora rep un número, que coincideix amb el d'un jugador rival. Quan la persona neutral crida un número, les dues persones corresponents corren cap al mocador per agafar-lo i tornar a la seva zona sense ser tocats. Si ho aconseguixen, guanyen un punt; si són atrapats, el punt és per a l'equip contrari. Guanya l'equip amb més punts al final.

A casa i a l'escola. A l'espai Imagina't, a la plaça de Falset, al parc del Micky i a les pistes del barri.

JUST DANCE

Es tracta d'un joc de ball interactiu on els jugadors i les jugadores segueixen els moviments de ball mostrats en una pantalla, acompanyats de música pop, normalment.

A l'espai Imagina't.

Els jocs de cartes són jocs de taula dinàmics i competitius, dissenyats per ser ràpids i fàcils d'aprendre, amb regles que varien segons el tipus de joc. Es juguen amb una baralla de cartes especial amb símbols, colors o accions específiques, i l'objectiu principal sol ser desfer-se de totes les cartes de la mà o aconseguir una combinació guanyadora, segons el joc.

JOCS DE TAULA AMB CARTES

Aquest jocs combinen estratègia, sort i habilitat, ja que els i les jugadores han d'utilitzar les cartes d'acció per alterar el ritme de la partida, penalitzar els adversaris o beneficiar-se a si mateixos. Són ideals per a grups de persones de totes les edats, gràcies a la seva mecànica senzilla, però amb una gran varietat de possibilitats tàctiques.

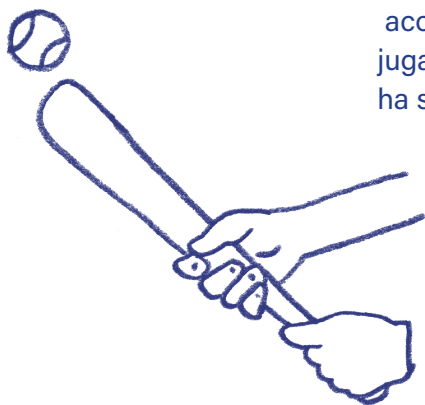

Diversos indrets i places del barri.

PITXI

El pitxi és un joc de pilota semblant al beisbol, on dos equips s'alternen entre atacar i defensar en un espai amb quatre bases disposades en forma de rombe. L'equip atacant colpeja la pilota amb un bat o amb la mà i corre per les bases amb l'objectiu de tornar a la base principal o "casa" per sumar punts, mentre l'equip defensor intenta eliminar-lo atrapant la pilota a l'aire o tocant-lo amb ella mentre corre. Quan un equip defensor elimina un nombre determinat de jugadors o jugadores atacants (generalment, tres), els equips intercanvien posicions.

El joc acaba quan es compleix un temps acordat o quan totes les persones jugadores han atacat, i guanya l'equip que ha sumat més punts.

**A casa i a l'escola. A l'espai Imagina't,
a la plaça de Falset, al parc del Micky i a les pistes del barri.**

En el joc de l'amagada, un jugador o jugadora, "que para", compta amb els ulls tancats mentre els i les altres s'amaguen. Després de comptar, busca les persones amagades. Quan en troba una, corre al punt inicial per marcar-la com a trobada. Els jugadors i les jugadores amagades poden intentar salvar-se tocant el punt inicial abans que les trobin. El joc acaba quan totes les persones jugadores són trobades o salvades, i la primera persona atrapada sol ser "la que para" en la ronda següent.

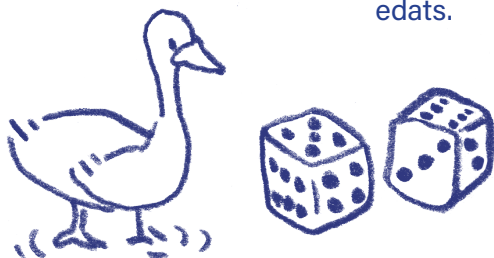
L'AMAGADA

**A casa i a l'escola. A l'espai Imagina't,
a la plaça de Falset, al parc del Micky i a les pistes del barri.**

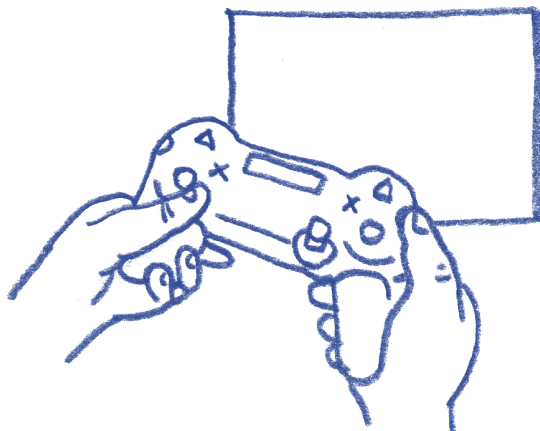
JOC DE L'OCA

El joc de l'oca és un joc de taula amb un recorregut en espiral ple de caselles numerades amb diversos efectes especials. Els i les jugadores llancen daus per avançar, seguint les regles de les caselles especials: les oques fan avançar i permeten tornar a tirar, els ponts poden fer avançar o retrocedir i caselles com el pou o la presó fan perdre torns. L'objectiu és ser la primera persona que arriba a la casella final amb una tirada exacta. És un joc basat en l'atzar, apte per a totes les edats.

VIDEOJOCS

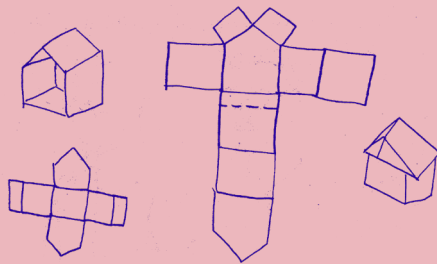
Els videojocs són jocs electrònics interactius que es juguen mitjançant una pantalla, on els jugadors i les jugadores poden controlar personatges o elements a través d'un dispositiu, com un comandament, un teclat, un ratolí o una pantalla tàctil. Els videojocs poden ser d'una sola persona o multijugador, i poden jugar-se en diverses plataformes com ordinadors, consoles de jocs i dispositius mòbils. Els videojocs abracen una gran varietat de gèneres i tipus de jocs, com ara jocs d'acció, d'aventura, esportius, d'estratègia, de simulació, de rol i molts d'altres, amb l'objectiu de proporcionar entreteniment, desafiar habilitats, explicar històries o fomentar la competició.

A casa.

Fanzine dissenyat i il·lustrat
per Maria Romero García

Crèdits fotografia contraportada: Xavier Miserachs, Tennis a l'actual Anella Olímpica,
1959, Museu Nacional d'Art de Catalunya.

El projecte Comunitat 360° del MNAC té com a objectiu teixir vincles amb diversos contextos socials en aliança amb el territori, pensant en el museu com una llar per generar espais de familiaritat i diàleg.

La Marina juga! ha estat un procés impulsat en el marc del projecte Comunitat 360° del Museu Nacional d'Art de Catalunya en col·laboració amb CC Casa del Rellotge, l'espai Imagina't i el Pla Comunitari de La Marina.

